

StyroChem Finland Oy
PL 360
06101 PORVOO

Viite / Hänvisning
Ympäristövaikutusten arviointiohjelma 25.7.2008

Asia / Ärende
LAUSUNTO PORVOON TEHTAAN LAAJENNUSHANKKEEN
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

StyroChem Finland Oy on 25.7.2008 saattanut vireille Porvoon tehtaan laajennushanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Hankkeesta vastaavat ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaa StyroChem Finland Oy, josta hankkeen yhdyshenkilönä on Aimo Kauhaniemi. Konsulttina ympäristövaikutusten arvioinnissa on Environ yhteishenkilönään Eija Hevonlahti. Arviointimenettelyssä toimii yhteysviranomaisena Uudenmaan ympäristökeskus yhteishenkilönään Päivi Blinnikka.

Hankkeen YVA-menettelyn tarve

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 1 momentin ja vastaavan asetuksen 6 §:n mukaisesti hankeluettelon 6 d) -kohdan mukaan liuottimia tai liuottimia sisältäviä aineita käyttävät laitokset, joiden liuottimien käyttö on vähintään 1 000 tonnia vuodessa. Ympäristövaikutusten arviointi koskee vuonna 2006 voimaan tulleen lain mukaan myös olemassa olevien laitosten laajennuksia, jollaisesta hankkeesta on kysymys.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten arvioimiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä, miten arviointimenettely järjestetään. Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen, joka tulee julkiseen käsittelyyn.

Maksu

hankkeesta vastaavalle 5 457 €(A23-531-AT3), maksuperusteet ovat lausunnon liitteenä

Hanketausta ja hankkeen kuvaus

StyroChem Finland Oy suunnittelee Porvoon tehtaan soluuntuvan polystyreenin (EPS) –tuotannon lisäämistä nykyisen tuotantolaitoksen alueella. EPS:ää käytetään mm. raaka-aineena rakennusten eristyslevyjen valmistuksessa (”styrokksi”). Tehdasta laajennetaan kahdessa vaiheessa. Nykyinen tuotantokapasiteetti, 50 000 t/a, lisääntyy kummassakin laajennusvaiheessa 50 000 t/a.

Hankkeen vaihtoehdot

Vaihtoehto 0: Tuotannon laajennushankkeiden toteuttamatta jättämistä Porvoon tuotantolaitoksella tarkastellaan yhtenä vaihtoehtona. Tehtaan nykyinen tuotantokapasiteetti on noin 50 000 t/a. Tuotannon vaiheet ovat polymerointi, kuivaus, seulonta, pinnoitus ja pakkaus. Tuotanto jatkuu nykyisellään lukuun ottamatta vuosittaisia kunnossapito- ja parannushankkeita. Nykyisen tuotantolaitoksen toiminnan ja sen ympäristön tarkkailutietoja ja ympäristön nykytilaa kuvaavaa aineistoa käytetään 0-vaihtoehdon tarkastelussa.

Vaihtoehto I on laajennushanke, joka toteutetaan kahdessa vaiheessa:

Laajennusvaihe I: Tuotantokapasiteetti lisääntyy 50 000 t/a, jolloin kokonaiskapasiteetti on 100 000 t/a. Polymerointi, kuivaus, seulonta, pinnoitus ja pakkaus sijoitetaan polymerointirakennuksen laajennukseen ja nykyiseen pinnoittamorakennukseen.

Laajennusvaihe II: Tuotantokapasiteettia lisätään 50 000 t/a, jolloin lopullinen kapasiteetti on 150 000 t/a. Polymerointi, kuivaus, seulonta, pinnoitus ja pakkaus sijoitetaan reaktorirakennukseen sekä pinnoittamorakennuksen laajennukseen.

Asiaan liittyvät muut hankkeet

Hankevastaavan mukaan ohjelmavaiheessa ei ole tiedossa hankkeita, joihin laajennushanke suoraan liittyisi.

Laitoksen laajennus liitetään olemassa olevaan sähkö-, höyry-, vesi- ja viemäriverkkoon. Hankevästava arvioi sähkön, höyryn ja veden valmistus- ja siirtokapasiteettien riittävän kummassakin laajennusvaiheessa, mutta toteaa, että kriittisin on höyryn siirtokapasiteetti. Tuotannon laajentaminen aiheuttaa mahdollisesti peroksidivaraston laajennustarpeen.

Ohjelmassa todetaan, että maantie-, laiva- ja mahdolliset junakuljetukset lisääntyvät. Hankevästavaan mukaan rautatiekuljetukset vähentäisivät maantiekuljetuksia ja niiden riskejä. Siksi laajennushankkeen kanssa samanaikaisesti selvitetään mahdollisuuksia kuljettaa styreeni rautateitse ja sen vaatiman kemikaalin purkulaitteiston rakentamista. Uudenmaan tiepiirin toimesta on valmistunut yleissuunnitelma Kilpilahden toisen tieyhteyden rakentamiseksi. Suunniteltu valmistumisaikataulu on 2011.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

StryroChem Finland Oy:n nykyinen ympäristölupa päätös numero UUS-2002-Y-238-111 on voimassa toistaiseksi. Uutta ympäristölupaa on haettava 31.12.2008 mennessä. Hankevästava on käynnistänyt ympäristölupahakemuksen valmistelun ja lupahakemus, johon sisältyy tuotannon ensimmäinen laajennusvaihe, on tarkoitus jättää ympäristölupaviranomaiselle, Uudenmaan ympäristökeskukselle, viimeistään määräaikaan mennessä.

Tehtaan toiminta on kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (59/1999) mukaista laajamittaista toimintaa ja se on velvollinen laatimaan turvallisuus selvityksen. Laitoksen laajennuksen johdosta StyroChem Finland Oy:n on täydennettävä turvallisuus selvitystä ja liitettävä se Turvatekniikan keskukselle tehtävään muutos lupahakemukseen. Laitos tarkastetaan säännöllisesti kahden vuoden välein, mutta tuleva muutos tullaan tarkastamaan erikseen käyttöönotto tarkastuksessa.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireillä olosta on ilmoitettu 2.8.2008 Borgåbladet'issa ja 3.8.2008 Uusimaa-lehdessä. Arviointiohjelma on kuulutettu 4.8. – 17.9.2008 välisenä aikana Porvoon kaupungin ilmoitustaululla. Arviointiohjelma on ollut yleisön nähtävillä 4.8. – 17.9.2008 Porvoon kaupungin Pää- ja Tolkkisten –kirjastoissa sekä Porvoon kaupungin Palvelupisteessä sekä internetissä osoitteessa <http://ymparisto.fi/uus> (hankesivu).

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Uudenmaan ympäristökeskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausunnot Porvoon kaupungilta, Sipoon kunnalta, Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Itä-Uudenmaan liitolta, Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiriltä, Turvatekniikan keskukselta, Uudenmaan TE-keskukselta, Helsingin Vedeltä ja Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy:ltä. Edellä mainituista lausunnon ovat antaneet muut paitsi Uudenmaan TE-keskus ja Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy.

Porvoon kaupungin kaupunginhallitus toteaa lausunnossaan, että arviointiohjelma on pääpiirteissään kattavasti laadittu. Kuitenkin joitakin näkökohtia kaupunginhallituksen mukaan on otettava huomioon.

Kaupunginhallituksen mielestä suunniteltu meluvaikutusten arviointi on jäänyt puutteelliseksi ja antaa väärän kuvan todellisista meluista tehdasalueella ja sen ympäristössä. Koska arviointisuunnitelmassa mainitussa valmistuvassa Kilpilahden uudessa melumallinnuksessa ei ole kaikkia toimijoita ja melulähteitä mukana, on meluselvitystä täydennettävä, ottamalla huomioon kaikki alueen toimijoiden ja toimintojen sekä liikenteen yhteisvaikutus.

Kaupunginhallitus katsoo, että onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutusten arviointi on myös puutteellinen. Laitos on Seveso II –direktiivin mukainen suuronnettomuusvaarallinen laitos, jonka nk. konsultointivyöhykkeen laajuus on 1,5 kilometriä.

Kaupunginhallituksen mukaan vuonna 2007 valmistuneessa "Suuronnettomuusriskien huomioiminen maankäytön suunnittelussa Kilpilahden teollisuusalueella" -selvityksessä, ei ole mukana StyroChem Finland Oy:n nyt esittämään laajennusta. Joten nyt laadittavassa ympäristövaikutusten arvioinnissa on arvioitava ja päivitettävä riittävän kattavasti vuonna 2007 tehty suuronnettomuuden vaikutusten selvitys laitoksen laajennuksen osalta. Arviointi on kaupunginhallituksen mukaan erittäin tärkeä Svartbäckin suunnan asukkaiden, maanomistajien ja maankäytön suunnittelun kannalta, jotta riittävät suojaetäisyydet voidaan varata. Maankäyttö- ja rakennuslakikin edellyttää että sekä kaavoituksessa että rakennuslupa-asioiden ratkaisemiseksi suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten riittävät suojaetäisyydet on selvitetty.

Kaupunginhallituksen mielestä erityistä huomiota tulee kiinnittää hankkeen päästöihin ilmaan. Ulkoilman styreeni- ja pentaanipitoisuudet lähimpien asuinrakennusten luona

700 metriä tehdasalueen eteläpuolella tulee arvioida, koska kaupungin mukaan styreenin aineenvaihduntatuote on perimälle myrkyllistä, mutageenistä ja kansainvälisen syöväntutkimuslaitoksen (IARC) arvion mukaan mahdollisesti ihmiselle syöpää aiheuttavaa. Lisäksi styreenillä on alhainen hajukynnys, minkä johdosta se saattaa matalinkin pitoisuuksina aiheuttaa viihtyisyshaittaa.

Koska häiriö- ja onnettomuustilanteessa päästöt ilmaan ja niiden ympäristövaikutukset voivat levitä normaalitoimintaa laajemmalle alueelle, tulee arvioinnissa kaupungin mielestä kiinnittää huomiota käyttöhyödykkeiden, kuten tarvittavan höyryn saannin turvaamiseen sekä häiriötilanteiden esiintyvyyden minimoimiseen. Myös hukkalämmön talteenottoon tulee kiinnittää huomiota sekä selvittää mahdollisuudet vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Lisäksi on selvitettävä mahdollisuutta korvata palonestoaine HCBD jollakin vähemmän haitallisella, ei-bromipohjaisella yhdisteellä.

Lopuksi kaupunginhallitus toteaa, että raaka-aineen sekä valmiin tuotteen kuljetusten määrät tulee esittää nykyistä tarkemmin sekä mahdollisia onnettomuus- ja poikkeustilanteita varten on arvioitava toisen kulkuyhteyden tarvetta tehdasalueelle niin rakennusaikana kuin laajennuksen valmistuttua.

Sipoon kunnan tekniikka- ja ympäristölautakunnan ympäristönsuojelujaosto toteaa lausunnossaan, että arviointiohjelmassa on esitetty YVA-asetuksen 9§:ssä vaaditut asiat pääsääntöisesti varsin kattavasti, esimerkiksi kuvaus alueen ympäristöstä on monipuolinen.

Ympäristönsuojelujaoston mukaan vaikutusalueen rajausehdotusta tulisi täsmentää esimerkiksi onnettomuustilanteiden osalta.

Jaoston mielestä tulisi kiinnittää huomiota osallistumisen ja tiedotuksen kohdalla lähialueen asutukseen myös Sipoon puolella. Ohjelmassa on todettu, että Sipoon kunnan alueella tiedotetaan Svartbäckintien asukkaita, mutta Sipoossa ei ole kyseistä tietä.

Jaosto katsoo, että jätehuollon osalta ohjelmassa on esitetty epäselvästi kokonaisjättemäärä laajennusvaiheiden jälkeen. Epäselväksi myös jää, mikä on hyödynnettävän ja mikä loppusijoitettavan jätteen osuus. Ympäristönsuojelujaoston mielestä olisi hyvä täsmentää, miksi jätevesilietteen kokonaisuus vähenee, vaikka tuotanto kaksinkertaistuu.

Hankkeen tiivistelmässä on useassa kohtaa mainittu toiminnan muuttuvan tuotannon suhteessa. Tämä ei jaoston mukaan selkeästi kerro muutosta nykytilanteeseen, vaan muun muassa kemikaalien varastoinnin osalta tulisi täsmentää varastointimääriä ja niiden muutoksia sekä varastointikapasiteetteihin käytettäviä määriä. Sivulla 12 varastointimäärien mainitaan kaksinkertaistuvan, mutta lähtöarvoa ei mainita.

Lopuksi Sipoon tekniikka- ja ympäristölautakunnan ympäristönsuojelujaosto korostaa, että asioiden esittämistä on tarpeellista selkeyttää sekä laajentaa ja parantaa kartta-aineistoa. Myös laajennusvaiheiden I ja II väliset toimenpiteet tulisi jaoston mielestä erotella.

Etelä-Suomen lääninhallitus ilmoittaa lausunnossaan, ettei se tässä vaiheessa käytä sille varattua mahdollisuutta lausunnon antamiseen.

Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiri ilmoittaa, että se arvioi YVA-ohjelmaa vain tehdasalueen laajentamisen liikenteellisten vaikutusten näkökulmasta.

Tiepiiri toteaa, että tehtaan laajennusten aiheuttama lisäys maantien 148 liikenteeseen on varsin vähäinen, koska tien keskimääräinen arkivuorokausiliikenne on noin 8000 ajoneuvoa vuorokaudessa ja raskaan liikenteen noin 1600. Tiepiirin mukaan on arvioitava kuitenkin liikenteenlisäyksestä aiheutuvia vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen ajoreiteillä sekä meluun ja liikenteen päästöihin ajoreittien ulkopuolella. Näiden lisäksi on tarpeen arvioida vaarallisten aineiden kuljetuksista aiheutuvat erityisriskit ja niihin varautumisen tarve.

Lopuksi Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiri toteaa, että YVA-ohjelmassa ei ole juurikaan huomioitu, mutta on syytä ottaa huomioon, toiminnanaikaisen liikenteen lisäksi rakentamisaikaisista liikennettä ja sen vaikutuksia.

Helsingin Vesi toteaa lausuntonaan, ettei sillä ole tehtaan laajennusta koskevaan ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan huomauttamista.

Itä-Uudenmaan liitto toteaa, että alueidenkäytön suunnittelun kannalta keskeisintä StyroChem Finland Oy:n Porvoon laitoksen tuotannon laajentamishankkeessa on suuronnettomuusvaaran huomioon ottaminen. Laajentamisen suunnittelun yhteydessä tulee tarkastella onko laajentamisella vaikutuksia Itä-Uudenmaan maakuntakaavan 12.11.2007 Seveso II-direktiivin mukaiseen konsultointivyöhykkeeseen (sev 1).

Itä-Uudenmaan liitolla ei ollut muuta huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Turvatekniikan keskus toteaa lausunnossaan, että se ottaa kantaa lupamenettelyssä muutoksen turvallisuuteen eikä sillä ole huomauttamista arviointiohjelmaan.

Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry toteaa, että Kilpilahden teollisuusalueen toimintojen olevan moniongelmainen jopa kansainvälisessä mittakaavassa. Koska toiminnot kasvavat, piirin mukaan olisi syytä alueen nk. "Seveso-rajausta" laajentaa nykyisen yleiskaavan yhdestä kilometristä. Piirin mukaan myös MRL (maa- ja rakennuslaki) edellyttää terveys- ja muiden riskien huomioon ottamista. Piirin mielestä asutusta ei tule sijoittaa lähelle vaarallisia toimintoja.

Piiri toteaa, että Kilpilahden alueella käynnissä oleviin toimintoihin nähden hankkeen kokonaisvaikutukset ovat pienet, mutta tästä huolimatta ei tule sallia päästöjen ja jätemäärien kasvua, vaan laitteiden ja tekniikan kehittymisen myötä ohjata päästöjen ja jätteen määrä laskuun. Piirin mielestä hankkeiden laajentamisen yhteydessä ei automaattisesti tule sallia kokonaispäästöjen kasvua.

Piiri huomauttaa ohjelman sivuilla 13-14 olevasta YVA-menettelyn ja hankkeen toteuttamisen aikatauluista ja viittaa YVA-lain 7§:ään ja 13 §:ään. Piiri toteaa, että hankkeen toteuttaminen aloitetaan jo elokuussa 2008 jo ennen YVA-menettelyn loppumista helmikuussa 2009. Piirin mukaan tällainen käytäntö ei ole lain hengen mukaista, vaikka olisikin jo käynnissä olevan hankkeen laajennus, vaan käytäntönä pitää olla ympäristövaikutusten selvittäminen ennen hankkeiden toteuttamista.

Piiri toteaa, että ilmastomuutoksen torjuminen tulee ottaa huomioon ja suosia rautatiekuljetuksia maanteiden sijaan. Piirin mielestä kuljetusten siirtäminen raiteille voitaisiin sisällyttää jo hankkeen ympäristölupaan. Erityistä huomiota piirin mukaan tulee kiinnittää turvallisuuteen ja onnettomuusriskeihin.

Piirin mukaan ensimmäinen turvallisuuden kannalta tärkeintä olisi toteuttaa toimiva yhteys Spjutsundin tielle. Tämän toteuttamiseksi ympäristönsuojelupiiri esittää, että

Porvoon moottoritiele tuleva yhteys voitaisiin kustannustehokkaammin parantaa leventämällä nykyisen kolmikaistaisen tien nelikaistaiseksi, jolloin ei uutta uraa tarvitsisi puhkaista neitseelliseen luontoon.

Lopuksi Uudenmaan ympäristönsuojelupiiri ry painottaa, että hankkeen kaikki haitalliset vaikutukset luontoon, myös esimerkiksi pohjavesiin ja suojelualueisiin, tulee esittää ja vaikutuksia tulee seurata järjestelmällisesti. Alueella olevien laitosten yhteisvaikutuksia ei ole tarkasteltu ja varsinkin onnettomuusriskien osalta tulee tarkastella myös teollisuusaluetta kokonaisuutena. Yksittäin tarkasteltuna hankkeiden vaikutukset voivat olla pienehköt, mutta kokonaisuutena vaikutukset alueen luontoon ja ihmisiin voivat ylittää raja-arvoja ja siksi ympäristönsuojelupiirin mukaan tämä tulee ottaa huomioon vaikutustarkasteluissa sekä ympäristöluvassa.

4. UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUKSEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa YVA-asetuksen 9 §:ssä mainitut arviointiohjelman sisältövaatimukset. Arviointiohjelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Seuraaviin seikkoihin on syytä kiinnittää huomiota ympäristövaikutusten arvioinnissa ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Hankkeen kuvaus

Hanketta on selostettu riittävästi, mutta hankekuvauksen tulee YVA-selostuksessa olla selkeämpi kuin nyt laaditussa YVA-ohjelmassa. Hankkeen ja sen toteuttamisvaihtoehtojen kuvauksesta on käytävä ilmi

- tuotannon määrä ja laatu,
- tuotantoprosessi pääpiirteissään,
- käytettävien raaka-aineiden määrä ja laatu,
- raaka-aineiden varastointimäärät,
- tuotannon päästöjen, jätteiden ja jätevesilietteen määrät
- lämpökuormituksen vaikutus

siten, että erot vaihtoehtojen välillä käyvät ilmi ja vaihtoehtoja voi vertailla keskenään. Jos jätteiden tai jätevesilietteen määrässä tai lämpökuormituksen vaikutuksissa ei odoteta tapahtuvan muutoksia, syyt ja perusteet on esitettävä. Taulukoiden, kaavioiden, karttojen ja muun havainnollisen aineiston käyttö on suositeltavaa.

Aikataulu

Hankkeen toteuttamisen aikataulu on kireä ja muun muassa Uudenmaan ympäristönsuojelupiirin lausunnossa huomautetaan, että hankkeen toteuttaminen on aloitettu jo ennen kuin YVA-menettely on saatettu päätökseen. Hankkeen ympäristövaikutukset on selvitettävä ennen hankkeen toteuttamista.

Ympäristön nykytila

Ympäristön nykytila on selostettu monipuolisesti. Esityksen selkeyden vuoksi sitä on syytä jaotella tarkemmin. Asutuksen, päiväkotien, koulujen, terveyskeskuksen, kesämökkien, virkistysalueiden ja venesatamien sijoittuminen on havainnollisuuden vuoksi syytä esittää kartalla.

Ympäristöviranomaiset ovat laatineet Porvoon edustan merialueelle vuosina 1998-2001 vedenlaatu-virtausmallin. Malli on mainittu YVA-ohjelmassa, mutta sen hyödyntämistä ympäristövaikutusten arvioinnissa ei ole tarkemmin selostettu.

Tehdasalueesta lounaaseen noin yhden kilometrin päässä on muoviraaka-aineiden tuotantolaitoksia, ei kemikaalien valmistusta, kuten YVA-ohjelmassa on mainittu.

Vaihtoehtojen käsittely

Hankkeen 0-vaihtoehtona on esitetty tuotannon jatkuminen nykyisellään ja 1-vaihtoehtona tehdään tuotannon laajentaminen kahdessa vaiheessa yhteensä kolminkertaiseksi verrattuna nykytilanteeseen. Tehdään nykyinen toiminta ja laajuus on esitelty luvussa Nykyisen tuotantolaitoksen kuvaus. Koska kyseessä on olemassa olevan toiminnan laajennussuunnitelma, voidaan vaihtoehtoja pitää riittävinä ja niiden käsittelyä asianmukaisena. Laajennusvaiheista esitetyt taulukot ovat havainnollisia.

Nyt selostettujen tietojen lisäksi on raaka-aineiden ja lopputuotteiden määrä ja laatu sekä päästöjen, jätteiden ja jätevesilietteen määrä julkistettavien tietojen osalta eri vaihtoehdoissa esitettävä. Tiedot on esitettävä siten, että vaihtoehtoja, laajennusvaiheita ja näiden ympäristövaikutuksia voidaan vertailla keskenään.

Suunnitelma ympäristövaikutusten arvioimiseksi

YVA-ohjelmassa esitetyt luettelot hankkeen merkittävimmistä tuotantotoiminnan aikaisista ja rakennusaikaisista vaikutuksista ovat kattavia. Taulukkoa, jossa on esitetty arviot vaikutusten kohdistumisesta eri osa-alueisiin, on seuraavilta osin täydennettävä.

VOC-päästöillä ilmaan on vaikutuksia ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen. Raaka-aineiden ja polttoaineiden varastoinnilla voi olla onnettomuustapauksissa vaikutuksia pinta- ja pohjavesiin. Rakentamisella on vaikutuksia maisemaan. Mahdollisilla rakennusaikaisilla onnettomuuksilla voi olla vaikutuksia maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin. Liikenteellä voi olla vaikutuksia maaperään.

Nykyisistä tarkkailu- ja seurantaohjelmista on mainittu muun muassa Porvoon merialueen yhteistarkkailu. Merialueen tarkkailuohjelmaan on tämän jälkeen lähetetty hyväksymiskirjeet 29.3.2007 (vuoden 2007 ohjelman täsmennyksiä) ja 16.8.2007 (vuoden 2007 haitta-ainetutkimukset). Nämä on lisättävä olemassa olevaan aineistoon.

Vaikutusalueen rajaus

StyroChemin tehdään laajennuksen vaikutusalue onnettomuustilanteissa tulee täsmentää ja esittää kartalla.

Vesistövaikutukset

Ympäristövaikutusten arvioinnin aikana on arvioitava styreenin vaikutuksia merialueelle.

Vaikutukset maaperään ja pohjavesiin

StyroChemin alueen hydrogeologiset selvitykset ovat tähän mennessä keskittyneet pääosin maaperään ja siinä olevaan pohjaveteen. Koska tehdas ja sen suunniteltu laajennus ovat ohuen maakerroksen päällä tai suoraan kallion päällä, on ympäristövaiku-

tusten arviointimenettelyssä kiinnitettävä huomiota kallioperään ja sen pohjaveteen. Ympäristövaikutusten luotettavaa arviointia varten on tarvittaessa tehtävä kalliokairauksia ja uusia pohjavesiputkia. Myös nykyisen pohjavesitarkkailun riittävyys on arvioitava, jos tuotantoa lisätään.

Melu

Kilpilahden uusi melumallinnus on valmistunut syyskuussa 2008. Mallinnuksessa on otettu huomioon polystyreenitehtaan polttolaitos, puhaltimet, jäähdytystornit ja tuotannon laajennuksen edellyttämät lisäyksiköt ja kapasiteetti. StyroChemin tehtaan tuotannon ja laajennushakkeen meluvaikutusten sisällyttäminen tähän melumallinnukseen on riittävä tapa arvioida tältä osin meluvaikutuksia.

Jos tehtaan laajentamishankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaiset liikenteen aiheuttamat meluvaikutukset eivät sisälly syyskuussa 2008 valmistuneeseen Kilpilahden alueen melumallinnukseen, on mallinnusta liikenteen osalta täydennettävä.

Liikenne

Tehtaan laajennushankkeen rakentamisvaiheen ja toiminnan aikaiset liikennevaikutukset arvioidaan tehdasalueelle johtavan maantieliikenteen pääkulkuväylän osalta. Tehtaan laajennuksen aiheuttama lisäys maantien 148 liikenteeseen on vähäinen, mutta sillä voi olla vaikutuksia liikenteen sujuvuuteen, turvallisuuteen, meluun ja päästöihin. Raaka-aineen ja valmiin tuotteen kuljetusten määrät tulisikin arvioida nyt esitettyä tarkemmin. Myös rakentamisen aikainen liikenne ja sen vaikutukset on syytä lisätä arviointiin.

Rautatiekuljetusmahdollisuudet on selvitettävä.

Näiden lisäksi on tarpeen arvioida vaarallisten aineiden kuljetuksista aiheutuvat erityisriskit ja niihin varautumisen tarve.

Kasvillisuus, eläimistö ja suojelukohteet

Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei ole luonnonsuojelun kannalta arvokkaita alueita. Hankkeella ei arvioida olevan suoria vaikutuksia luonnonympäristöön, mutta epäsuoria vaikutuksia voi aiheutua toiminnan melu- ja ilmapäästöistä. Näitä vaikutuksia arvioidaan olemassa olevan aineiston ja melumallinnuksen tulosten perusteella.

Toiminnan mahdolliset epäsuorat vaikutukset luontoarvoihin ja mahdollisten haittavaikutusten ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteet tulee selvittää.

Häiriö- ja onnettomuustilanteet

YVA-ohjelman mukaan tehtaalla on käytössä sertifioidut ympäristö- ja turvallisuusjohtamisjärjestelmät, joiden avulla voidaan systemaattisesti päivittää menettelyjä ja ohjeita vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi ja vaikutusten lieventämiseksi.

Kilpilahden teollisuusalueelle tehtiin vuonna 2007 selvitys Kilpilahden teollisuusalueen mahdollisista suuronnettomuuksien vaikutuksista ja laadittiin kaksi kuvitteellista tulevaisuusskenaariota. Vaikutusmekanismeina tarkasteltiin mm. tulipalon lämpösäteilyä, räjähdysten paineaaltoa sekä kaasu- ja muun ainevuodon vaikutuksia. Selvityksessä ei ollut mukana StyroChemin laajennushanketta.

Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä on syytä päivittää vuonna 2007 tehty suuronnettomuuden vaikutusten selvitys suunnitteilla olevan laajennushankkeen osalta.

Haitallisten vaikutusten vähentäminen

Hankkeen välillisiä haitallisia ympäristövaikutuksia on mahdollista vähentää korvaamalla tuotantoprosessissa käytettävä normaali polystyreeni matalapentaanisella polystyreenillä. Tällä muutoksella voitaisiin vähentää pentaanipäästöjä niissä yrityksissä, jotka käyttävät StyroChemin tuotetta raaka-aineenaan eriste- ja pakkaustuotteiden valmistuksessa.

Arvioinnissa on tarkasteltava StyroChemin tuottaman EPS:n koko elinkaaren aikaisia pentaani- ja styreenipäästöjä. Tämän lisäksi tulee arvioida mahdollisia teknisiä ongelmia, kun normaalin polystyreenin sijasta käytetään matalapentaanista polystyreeniä. Myös mahdolliset erot normaalin polystyreenin ja matalapentaanisen polystyreenin tuotantoprosessissa, raaka-aineiden käytössä ja päästöissä on arvioitava.

Lisäksi tulee selvittää mahdollisuus korvata palonestoaine HCBD jollakin vähemmän haitallisella, ei-bromipohjaisella yhdisteellä.

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät luvat

StyroChem Finland Oy:n tehdas on Kilpilahden teollisuusalueella, jonka asemakaavassa koko alue on merkitty teollisuus- ja varastoalueiksi. Suunnitteilla oleva tuotantolaitoksen laajennus sijaitsee nykyisen tehtaan alueella.

StyroChemin nykyinen ympäristölupa on voimassa toistaiseksi, mutta lupamääräysten tarkistamista varten StyroChemin on jätettävä uusi ympäristölupahakemus Uudenmaan ympäristökeskukselle 31.12.2008 mennessä.

Sekä Länsi-Suomen vesioikeuden päätös No 97/1996/4/30.12.1996 että vesiyltioikeuden päätös No 154/1997/1.12.1997, joissa on myönnetty lupa jätevesien johtamiseen mereen, on kumottu ympäristölupapäätöksellä 19.5.2003.

StyroChemin Porvoon tehtaan toiminta on kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (59/1999) mukaista laajamittaista toimintaa ja tuotannon harjoittaja on velvollinen laatimaan turvallisuusselvityksen. Tehtaan tuotannon laajentamisen johdosta turvallisuusselvitystä on täydennettävä, ja täydennys on liitettävä Turvatekniikan keskukselle (Tukes) toimitettavaan muutoslupahakemukseen. Tukes tarkastaa tehtaan laajennuksen käyttöönottotarkastuksessa.

Osallistuminen

YVA-menettelyssä on sidosryhmille varattu riittävä mahdollisuus ilmaista mielipiteensä ja antaa lausuntonsa hankkeesta. YVA-menettelyn aikana pidettävien yleisötilaisuuksien lisäksi StyroChem esittelee hanketta ja sen YVA-menettelyä Kilpilahden teollisuuslaitosten yhteisillä www-sivuilla, missä on mahdollisuus antaa palautetta suoraan hankevastaavalle. Internetin käyttö tiedotus- ja palautteenantokanavana on lähialueen asukkaiden kannalta hyvä ja toimiva menetelmä. On suositeltavaa, että tätä kautta saadun palautteen määrästä ja laadusta on katsaus YVA-selostuksessa.

Osallistumisen ja tiedotuksen osalta tulee jatkossa erityisesti huomioida lähialueen asutus myös Sipoon kunnan puolella.

Raportointi

Arviointiohjelma kokonaisuudessaan on kattava ja monipuolinen. Ohjelman alussa oleva lyhenneluettelo on välttämätön lyhenteiden ymmärtämiseksi. Ohjelmasta on laadittu tiivistelmä suomen- ja ruotsinkielisenä.

Uudenmaan ympäristökeskuksen saamista lausunnoissa on monia asiantuntevia ehdotuksia. Nämä on syytä ottaa huomioon arviointiselostusta laadittaessa.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄ OLO

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja osoitteensa toimittaneille mielipiteiden esittäjille. Lausunto on nähtävillä myös internetsivuilla osoitteessa: www.ymparisto.fi/uus

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytämme Uudenmaan ympäristökeskuksessa.

Johtaja

Marketta Virta

Ylitarkastaja

Päivi Blinnikka

Asiaa Uudenmaan ympäristökeskuksessa hoitaa Päivi Blinnikka puh. 040 717 3159

LIITTEET Maksun määräytyminen ja muutoksen haku

TIEDOKSI - Ympäristöministeriö
- Suomen ympäristökeskus (lausunto + 2 kpl arviointiohjelmaa)
- Alueelliset ympäristökeskukset
- Lausunnon antajat
- Osoitteensa toimittaneet mielipiteiden esittäjät
- ENVIRON